

Inhoudsopgave

[INLEIDING](#)

[A. INCIDENTEN EN VERSCHIJNINGSVORMEN](#)

- 1. [Schelden, brieven](#)
- 2. [Bekladding/hakenkruisen/stickers](#)
- 3. [Begraafplaats, monumenten](#)
- 4. [Media](#)
- 5. [Internet/Informatica](#)
- 6. [Sport](#)
- 7. [El Al](#)
- 8. [Religie](#)
- 9. [Georganiseerd extreem-rechts](#)

[B. BESTRIJDING](#)

- 1. [Algemeen](#)
- 2. [Rechtszaken](#)

[C. BEOORDELING](#)

OVERZICHT ANTISEMITISCHE INCIDENTEN IN NEDERLAND 1999

Samengesteld door het Centrum Informatie en Documentatie over Israël

Het jaaroverzicht antisemitische incidenten dat CIDI samenstelt komt grotendeels tot stand op grond van de bij CIDI en bij antidiscriminatiebureau's gemelde voorvallen. Vermoedelijk wordt lang niet alles wat er in Nederland op dit gebied plaatsvindt bij CIDI of elders gemeld. Dat betekent dat de jaarlijkse overzichten nooit volledig kunnen zijn. Het is derhalve slechts een indicatie over het antisemitische klimaat in Nederland. Ook de vergelijkingen met voorgaande jaren zijn moeilijk te maken, omdat het bekladden van een begraafplaats met vileine antisemitische slogans niet dezelfde zwaarte heeft als een anonieme antisemitische brief van een brievenaar die al jaren brieven aan Joodse instellingen rondstuurt.

In 1998 concludeerde CIDI geen toename van antisemitische incidenten ten opzichte van 1997. In 1997 viel duidelijk wel een stijging ten opzichte van 1996 te constateren. Voor wat betreft 1999 valt een lichte toename ten opzichte van 1998 te constateren. Het aantal antisemitische uitingen op internet is echter bijna verdrievoudigd. Mogelijk komt dat door de toename van het gebruik van internet en het gemak waarmee teksten anoniem geplaatst kunnen worden.

De indeling van dit overzicht is als volgt. Het bestaat uit drie hoofdstukken (A) Incidenten en verschijningsvormen, (B) Bestrijding en (C) Beoordeling. Het eerste hoofdstuk is weer onderverdeeld in paragrafen die de soorten incidenten en verschijningsvormen weergeven.

A. INCIDENTEN EN VERSCHIJNINGSVORMEN

1. Schelden, brieven

9 februari - CIDI ontvangt een antisemitische brief van J.P.C. ten Hove, waarin schrijver onder meer uiteenzet hoe hypocriet Joden zijn: "Waarom: moeten Joden het recht hebben om gewelddadig een voorstelling van een toneelstuk van de Duitse (nb politiek 'korrekte' auteur Fassbinder in ons land onmogelijk te maken?...Waarom mogen Joden 'ritueel slachten' terwijl daar voor anderen op grond van onze hygiënische en ethische normen andere regels gelden?...Het meest ergerlijke is dat Joden jegens anderen nimmer de hand in eigen boezem steken. Zij hebben altijd gelijk en alle anderen altijd ongelijk."

10 februari - Het antidiscriminatiebureau Amsterdam meldt het volgende incident. Een Joodse particulier die anoniem wenst te blijven, meldt dat hij op zijn werk te maken heeft met collega's die antisemitische en anti-homo opmerkingen maken. Het bureau adviseert hem.

29 maart - De Joodse burgemeester van een kleine plaats in Noord-Holland ontvangt een antisemitische brief in het Duits geschreven. Hij wil alleen melding doen.

30 maart - In Almere bij een club voor jeu de boules zeggen leden tegen een Joods clublid na een onenigheid: "Dit zijn dus echte Jodenstreken". Toen zij vroeg wat daarmee bedoeld werd was het antwoord: "Dat weet je wel. Oprotten moeten jullie en dat vindt iedereen". Meldster wil verder geen actie.

maart 1999 - Het antidiscriminatiebureau Zaanstreek meldt het volgende incident. Een groep Zaanse kanters huurt een horecagelegenheid om een verjaardagsfeest te vieren. Eén van de jarigen krijgt als cadeau een collage, waarin naar aanleiding van een eerdere reis naar Israël, afbeeldingen zijn verwerkt die te maken hebben met Israël en de Joodse achtergrond van het land. Eén van de medewerkers van de horeca-onderneming vernielt na afloop van het feest de collage. Volgens deze medewerker, die op dat moment onder invloed

van alcohol is, deugt er weinig van Israel in het algemeen en van Joden in het bijzonder. Het bestuur van de horeca-gelegenheid ontslaat de betreffende medewerker. Dit personeelslid zou ook al eerder negatief-kritische opmerkingen hebben gemaakt over Joden en Israel.

1 april - Het antidiscriminatiebureau Amsterdam meldt het volgende incident. Een Joodse inwoner in een humanistische verzorgingshuis krijgt van medebewoners regelmatig antisemitische opmerkingen te horen. Zij heeft de directie daarop aangesproken. Dat helpt. Na een tijdje beginnen de opmerkingen echter weer. Zij wil niet dat het antidiscriminatiebureau contact opneemt met het verzorgingshuis.

13 april - Een Joodse inwoner van Hengelo heeft een garage (niet bij zijn huis). Als hij daar op een middag aan het werk is komt de buurman er aan en zegt: "Jij ben ook zo'n vuile, rot Jood". Melder: hoe kom je daarbij. Antwoord: "Ja, ik ken je moeder". Enkele maanden later komt dezelfde buurman weer naar hem toe als hij bij zijn garage aan het werk is en zegt: "Zo vuile rot Jood, ben je er ook weer. Je moet hier oprotten. Ik wil niets met je te maken hebben". Melder wil alleen melding doen.

24 april - Op het Vrijthof in Maastricht worden twee mannen gearresteerd toen ze op een vol terras de Hitlergroet brachten tegenover twee surveillerende agenten. De twee maakten volgens omstanders al geruime tijd discriminerende opmerkingen.

7 mei - Het CIDI ontvangt via een Amerikaanse zakenrelatie van het bureau Metavisie voor talenontwikkeling uit Baarn een klacht over de eigenaar van dit bureau. Een onenigheid loopt uit op een ruzieachtige briefwisseling. Hierin schrijft de eigenaar van Metavisie aan de Amerikaan: "...you should let go of your jewish heritage to still try to make some money out of this by doing the workshop in October..." en "Your jewish heritage apparently hasn't disappeared totally yet". In een brief aan een bemiddelaar in het conflict schrijft hij over de Amerikaan: "Hij gedraagt zich typisch joods en ik wou kijken of hij zich hiermee identificeerde".

28 mei - Het antidiscriminatiebureau Alkmaar meldt het volgende incident. Een Joodse jongen uit Bergen wordt door zijn buurjongens, die ook bij hem op school zitten gepest. "Jood je moet gaan bidden" en "Joodse soepkip". De school zegt tijdens een gesprek met het ADB dat het gedrag van het jongetje dat ook oproept. Het ADB stuurt informatiemateriaal naar de school. Heeft ook gesprekken met de ouders en de jongen zelf gehad.

15 juni - Het antidiscriminatiebureau Amsterdam meldt het volgende incident. Een buurman van een Joodse vrouw in Amsterdam brengt haar de Hitlergroet. De man en zijn gezin is uiteindelijk uit zijn woning gezet door de woningbouwvereniging. Hij veroorzaakte al geruime tijd overlast.

21 juni - Het antidiscriminatiebureau Amsterdam meldt het volgende incident. Bij een Joodse vrouw in Amsterdam komt een monteur haar wasmachine repareren. De monteur zegt tegen de vrouw: "Wat er in Kosovo is gebeurd is veel erger dan wat er in de Tweede Wereldoorlog is gebeurd. Toen deden ze het tenminste netjes met de Joden". Mevrouw is overlevende van een concentratiekamp.

25 juni - Het antidiscriminatiebureau Breda meldt het volgende incident. De politie maakt proces-verbaal op voor discriminatie bij een horeca gelegenheid in Breda. Joodse man wordt vanwege zijn keppel niet toegelaten tot een café. De portier vertelt de jongen dat hij het café niet binnenkomt met een hoofddeksel. De jongen legt uit dat hij zijn keppel draagt vanwege zijn geloof, waarop de portier zegt dat dat niets uitmaakt. Tijdens een discussie die hierop ontstaat zegt de portier dat de jongen maar naar zijn eigen kerk moet gaan en ergens anders naar koosjere vrouwen moet gluren. De portier wordt vervolgens handtastelijk en duwt de jongen en zijn vrienden weg. De jongen gaat hierop weg en wil naar een ander café gaan waar hij te horen krijgt dat de daar werkzame portier gewaarschuwd is door zijn collega voor hun agressieve gedrag. Ze komen hierop het café niet in. Er wordt aangifte gedaan. De politie maakt proces-verbaal op en stelt een onderzoek in. De zaak loopt nog.

28 juni - Het antidiscriminatiebureau Dordrecht meldt het volgende incident. Een Joodse man met een keppel rijdt op de snelweg. Er rijdt een auto met jongeren naast hem. Eén van de jongeren brengt de Hitlergroet. Er is aangifte gedaan.

28 juni - Melding antidiscriminatiebureau Amsterdam. Een orthodox Joodse inwoner van Amsterdam-Zuid meldt dat hij regelmatig door kinderen in zijn buurt wordt uitgescholden voor Jood. De politie is op de hoogte.

begin juli - Het schoolreisje van de Joodse lagere school Rosj Pina gaat naar het pretpark de Eftenling. In de rij bij één van de attracties staan 5 jongens van rond de 16 jaar. Toen zij de keppeltjes zagen van een aantal kinderen vroegen ze of Hitler vergeten was hen te vergassen.

juli - Uit documentatie van de Militaire Inlichtingen Dienst blijkt dat enkele Dutchbat-militairen zich in Srebrenica schuldig hebben gemaakt aan het brengen van de Hitlergroet aan Moslims. Verder moesten allochtone collega's het ontgelden. Bij radiogesprekken met allochtone Dutchbatters werden oerwoudgeluiden gemaakt. Over de radio gebruikten Duitse legertermen uit de Tweede Wereldoorlog. Het Openbaar Ministerie stelt een onderzoek in.

5 juli - Melding antidiscriminatiebureau Amsterdam. De Amsterdamse politie meldt bij het ADB Amsterdam dat een Joodse vrouw per post afbeeldingen heeft toegestuurd gekregen van dode lichamen, een rabbijn en een omgekeerd hakenkruis. De twee brief die zij heeft ontvangen is veiliggesteld door de politie. Het betrof eenzelfde afbeelding met daarop de toevoeging 'Joods trut'. Dader is onbekend.

7 juli - In het opiniebladweekblad HP/De Tijd zegt rabbijn Jacobs uit Amersfoort in een interview vaak nageroepen te worden. Dit gebeurt nooit door individuen, maar door groepen jongeren, aldus Jacobs.

9 juli - Een Joodse inwonster van Hilversum meldt dat jonge bezoekers van haar burelen haar toeriepen: "Dood aan de Joden", maar ook "Dood aan 50+". Zij heeft het voorval bij de politie gemeld.

31 juli - Een Joodse jongen wordt in een discotheek in Oude Wetering lastig gevallen. Als hij naar buiten gaat wordt hij in elkaar geslagen. De daders roepen daarbij "Jood, Jood". Niet duidelijk is of zij weten of de jongen Jood is. In de aangifte wordt niet opgenomen dat er sprake zou kunnen zijn van antisemitisme. Er is melding gedaan bij het antidiscriminatiebureau Den Haag en CIDI. De zaak loopt nog.

23 augustus - Het antidiscriminatiebureau Alkmaar ontvangt een antisemitische brief van een regelmatige brieven schrijver. Er valt o.m. te lezen: 'Durf over Joden maar eens net zoveel te zeggen als die beschaafde Nederlanders durven te zeggen over zigeuners, asielzoekers, homo's en vooral Duitsers' en 'Kan ze toch niet beter trouwen met een Joodse fraudeur bij u uit de straat'.

29 september - Een Joodse inwonster uit Alphen aan de Rijn meldt problemen met haar oppas. Meldster vindt dat zij niet goed functioneert. Zij vraagt haar enige weken niet om te komen oppassen. Daarna belt de oppas op met antisemitische teksten als "Ze hebben jullie vergeten te vergassen". Van het telefoongesprek is een opname gemaakt. Meldster maakt van het incident melding bij de politie. Wil verder geen actie.

27 oktober - Melding antidiscriminatiebureau Amsterdam. Een Joodse inwoner van Amsterdam-Zuid meldt dat hij de Scheldestraat is uitgescholden voor 'vuile Jood'.

29 oktober - De Skaband *The Business* treedt op in Baroeg in Rotterdam. Er zijn ca. 10 nazi-skinheads aanwezig met White Power tattoos. Zij brengen de Hitlergroet.

30 oktober - De politie in Driebergen houdt drie mannen aan die bij het pop- en cultuurpodium De Peppel de Hitlergroet brachten. De politie maakt proces-verbaal op. Ieder krijgt een boete van 375 gulden. De Peppel had de drie al buiten de deur gezet.

22 november - Het Joods Historisch Museum ontvangt een brief met een krantenknipsel dat als kop heeft 'Israel populair bij Viagra-vervalsers'. In de met de handgeschreven bijgevoegde brief valt o.m. te lezen: 'Haha, daar krijg ik een opsteker van. Is het geen joods gezegde: de mens wil besjoemeld worden, dus doen we dat maar?'.

24 november - Het antidiscriminatiebureau Dordrecht meldt het volgende incident. Een Joods meisje wordt op school uitgescholden. Tegen twee personen wordt aangifte gedaan bij de politie. De zaak gaat naar het Openbaar Ministerie. De officier van justitie acht alleen uitspraken als 'klotejood' en 'teringjood' bewezen. Voor de rijmpjes over 'ze hebben jullie vergeten te vergassen' en 'ga terug naar je land' krijgt hij het bewijs niet rond. De verdachten worden gedaagd op grond van belediging (art. 266 WSR) en niet op grond van discriminatie (art. 137c WSR). In april 2000 worden de verdachten veroordeeld tot 150 gulden boete op grond van belediging.

24 november - De landmachtleiding schorst een onderofficier van de luchtmobiele brigade, van wie in april bekend werd dat hij de Hitlergroet had gebracht en allochtone Nederlandse VN-soldaten had gediscrimineerd. Hij maakte onderdeel uit van de VN-macht op Cyprus.

27 november - De politie in Landgraaf houdt een 21-jarige Duitser aan en legt een boete op wegens het roepen van Sieg Heil en het brengen van de Hitlergroet. De man zat als bijrijder bij een vriend toen ze door de Hoogstraat reden, waar de politie een controle hield. In het voorbijgaan draaide de man het raam open en schreeuwde de leus.

27 november - Jasper Ruytenbeek, lid van de skinheadband *Landstorm* wordt Baroeg in Rotterdam uitgezet tijdens het concert van black metalband Marduk wegens het herhaaldelijk brengen van de Hitlergroet.

13 december - Melding antidiscriminatiebureau Amsterdam. Een docent wordt door studenten negatief beoordeeld. Melder is coördinator van de evaluatie. De docent is boos op coördinator, omdat hij een negatieve beoordeling heeft toegestaan. Melder kreeg daarna van docent te horen: "Je bent een Joodse jongen, je bent de Joodse Raad niet". Melder vraagt de docent deze opmerking terug te nemen. Dat doet hij niet en merkt zelfs op dat hij wel degelijk de opzet had te beledigen. De schoolleiding heeft na klacht van melder de docent een berisping gegeven.

24 december - Op een klein kaartje geadresseerd aan CIDI valt te lezen: 'Roni Naftaniel, You are filthy Jewish pig. Go to hell! Death on you stinking bastard! I'll kill you! Just you wait.' Ondertekend met Heil Hitler en een hakenkruis.

Gehele jaar - CIDI ontvangt 7 maal per post antisemitische pornografie. De envelop is volgepropt met knipsels met antisemitische teksten en pornoplaatjes met antisemitische teksten. Ook de Stichting Vrienden van Yad Vashem-Nederland (juli) en het Centraal Joods Overleg (november) ontvangen een pakketje. De post is van dezelfde persoon die dat al jaren verzendt. Het is in 1999 meer dan anders.

datum onbekend - CIDI ontvangt een fotokopie van een artikel uit de NRC over het Holocaust monument in Berlijn. Sommige zinsneden zijn omcirkeld, zoals '...de zes miljoen vermoorde Joden'. De met de hand bijgeschreven tekst luidt: 'Komen er ook wegwijzers van de ANWB? Een dagje uit met het hele gezin'.

2. Bekladdingen/hakenkruisen/stickers

4 april - *Café Soccer World* in Amsterdam wordt door ca. 10 mensen met maskers binnengevallen. Er wordt geld en goederen gestolen en het personeel wordt bedreigd met messen. Op de toilet worden hakenkruisen en antisemitische leuzen gekalkt.

19 april - Een Joodse inwoner van Groningen meldt het aantreffen van stickers van de NSDAP/AO in zijn buurt met de tekst: 'Judentyrannie brechen!'. Er is melding gedaan bij de politie.

25 juni - Een Joodse inwoner van Amsterdam meldt bij CIDI een antisemitische tekening over haar zoon op een bank in de binnentuin van haar appartementenblok. De tekening stelt een jongetje voor. De begeleidende tekst luidt: 'De Joodse ...[naam van haar zoon]' en 'zegevierend Hitler'. De dader is bekend. Meldster doet aangifte. CIDI heeft overleg met de school van de dader. De school doet veel aan bestrijding van discriminatie.

6 december - Een Joodse inwoner uit Assen meldt dat tot tweemaal toe hakenkruisen en een Davidster op haar deur is geklad. De politie stelt een uitgebreid onderzoek in de wijk, maar krijgt bewijs tegen de vermoedelijke dader niet rond. De zaak loopt nog.

24 december - Het antidiscriminatiebureau Zaanstreek maakt melding van een sticker van de NSDAP/AO met de tekst 'Die Juden sind unser Unglück'. De sticker werd aangetroffen op een lantaarnpaal in Amersfoort.

31 december - Een Joodse inwoner van Arnhem meldt het aantreffen van stickers van de NSDAP/AO op haar auto. Ook elders in de buurt zijn deze stickers aangetroffen. Tekst: 'Kauft nicht bei Juden'. Pas nadat meldster met één van de wethouders had gesproken stelt de politie een onderzoek in. Politie vermoedt wie er achter zitten; heeft echter niet voldoende bewijs. CIDI heeft overleg met de politie.

3. Begraafplaats, monumenten

4 februari - Het Joods monument aan de Verlengde Hereweg in Groningen wordt beklad met SS-tekens en de tekst 'Juden raus', 'Juden Tyranny Brechen'. Ondertekend met Anti-Zionistische Aktie. De politie stelt een onderzoek in.

20 juli - Aan het Joods monument in Rotterdam worden vernielingen toegebracht.

Week 18-25 november - Op de Portugees-Israëlietische begraafplaats in Den Haag wordt op de aula de leuze geklad: "6.000.000 Joden te weinig" met een aantal hakenkruisen. Op grafstenen "Sieg Heil" en "Combat 18". Ook de tegenover de begraafplaats gelegen Engelse kerk wordt beklad. Eerder die week waren ook al op drie oorlogsmonumenten racistische leuzen en hakenkruisen gekalkt. Twee herinneren aan de Holocaust en één aan omgekomen Engelse parachutisten.

Samen met de Joodse gemeente Den Haag organiseert CIDI op 26 november een protestbijeenkomst. Burgemeester Deetman van Den Haag spreekt tijdens de bijeenkomst zijn afschuw over de bekladding uit. Ook de Israelische ambassadeur Gal is aanwezig.

Op 28 december houdt de politie drie verdachten aan. Hun proces vindt medio 2000 plaats. De politie kwam op het spoor van de verdachten door een getuige die een rode personenauto had gesignaleerd op een plaats waar was beklad.

Eén van de CIDI-medewerkers krijgt een week lang naar aanleiding van deze demonstratie antisemitische telefoontjes op haar mobiele telefoon. Het telefoonnummer stond op het persbericht, dat ook op de CIDI website was geplaatst.

4. Media

14 april - Theo Baalman en het huis-aan-huisblad *Triangel* in 's Graveland komen opnieuw in opspraak. Evenals in 1995 keert Baalman zich tegen 'onechte' Joden. Zo zij zich niet bekeren, zullen er "verschrikkingen, rampen, oorlog en vernietiging" over een groot deel van hen komen. Hij beargumenteert zijn visie met allerlei bijbelcitataten. Vier pastores uit de regio protesteren publiekelijk tegen dit artikel. In een open brief zeggen zij geen mededelingen meer in *Triangel* te zullen plaatsen en het blad niet meer te willen ontvangen. Zij roepen het publiek op hetzelfde te doen.

In januari 1996 werd Baalman veroordeeld wegens een antisemitisch artikel in *Triangel* tot 750 gulden boete en een maand voorwaardelijke gevangenisstraf. De uitgever B. Onkenhout werd veroordeeld tot 1000 gulden boete wegens het verspreiden van antisemitische geschriften.

1 oktober - Het blad *Ravage* geeft Peter Edel in een interview de gelegenheid in te gaan op zijn ideeën over contacten tussen [B'nai B'rith](#) en de Ku Klux Klan. Edel is volgens eigen zeggen nader onderzoek gaan doen naar aanleiding van de rechtszaak die leden van B'nai B'rith Nederland met steun van het CIDI tegen hem in 1996 begonnen zijn. In het interview neemt Edel niets terug van hetgeen hij in 1996 beweerde. De [ADL](#) (Anti-Defamation League), waarvan volgens Edel B'nai B'rith de moederorganisatie is, onderneemt infiltratiepogingen binnen de Ku Klux Klan. "Zij zetten" aldus Edel "de KKK aan tot het plegen van aanslagen op

zwarte en joodse groeperingen en organisaties." Dit zou de ADL doen "Om de ogen te richten op antisemitisme en racisme. ADL is een organisatie die wil blijven bestaan...Er moet gescoord worden. Als er niet op het bestaan van antisemitisme gewezen kan worden, kan ADL veel moeilijker donateurs werven".

In een artikel in *Ravage* van 3 mei 1996 had Edel o.m. beweerd dat B'nai B'rith een "stimulerende invloed" heeft "op het nazistische denken". Op 18 november 1998 werden Edel en de redacteur van *Ravage* vrijgesproken, omdat de "klacht is gedaan door een viertal loges van B'nai B'rith in Nederland en een aantal leden daarvan, zonder een daartoe strekkende volmacht van de beledigde." Ook in hoger beroep wordt Edel op 25 april 2000 vrijgesproken.

5. Internet/informatica

september - CIDI ontvangt een floppy Creative Design van Epson met diverse cartoons. De cartoon van een gierig persoon is een karikatuur van een Jood. De floppy is gekocht op een computer beurs. Bij navraag blijkt dat het floppy niet meer de in de handel is.

Internet

Internet is nog steeds een vrijplaats voor mensen die hun racistisch en antisemitisch gedachtegoed willen verspreiden, omdat er niet of nauwelijks tegen kan worden opgetreden.

Regelmatig ontvangt CIDI meldingen van racisme en antisemitisme op internet. De meeste meldingen worden doorgestuurd naar het Meldpunt Discriminatie Internet (MDI). Voor het eerst zijn in dit kader wel arrestaties gepleegd. Het MDI meldt in zijn jaarverslag dat van de 360 gemelde uitingen zijn er 91 antisemitische beoordelen, exclusief 21 uitingen, waarin de Holocaust wordt ontkend

Hieronder een aantal voorbeelden van racisme en antisemitisme op internet

gehele jaar - Regelmatig zijn er meldingen over het te koop aanbieden van *Mein Kampf*. Zie verder onder paragraaf Extreem-rechts.

maart 1999 - Evert Mouw zet op internet uiteen hoe winstgevend de Holocaust voor Joden en Israel is. 'Het heeft ze een eigen staat opgeleverd en vele dollars en marken. Het gaf ze de legitimiteit om hun eigen etnische zuivering te organiseren in Israel....de Holocaust industrie kan ook een aardige duit opleveren....Het is jammer dat een volk dat zo geleden heeft als de Joden, proberen hun eigen tragedie winstgevend te maken en bovendien gebruiken als legitimiteit om een ander volk - de Palestijnen - te onderdrukken. Want iedereen die tegen Israel is (voor de Palestijnen) moet zich bedenken, dat hij een antisemiet is, bijna een nazi gelijk.

10 mei - Theo 1610 post de volgende boodschap: 'Inderdaad, ik begrijp zoetjes aan waarom men er toen vanaf wilde. Het zijn vieze uitzuigers, onderdrukkers en geniepige moordenaars. De wereld zou beter af zijn zonder dergelijke ontaarde roofmieren. De meeste joden hebben hun bezit gewoon zelf bij elkaar gestolen.....'

12 mei - Theo1610 post de volgende boodschap: "Niets nieuws onder de zon, die Joden hebben al die tijd blijkbaar geen reet geleerd. Smerige dieven, parasieten en uitzuigers, nog steeds narcistisch, ritmisch deinend rond denkbeeldige gouden melkkoetjes...??

16 juni - De politie verhoort Maarten van 't Net, die verdacht wordt van het plaatsen van discriminerende teksten op internet. Het is voor het eerst dat dit gebeurt. Volgens het Meldpunt Discriminatie Internet zijn veel door verdachte geplaatste teksten antisemitisch. Zoals: 'Nederland is zo langzamerhand (net als België) een Joods wingewest'.

23 juni - Oud-voorzitter W. Beaux en oud-secretaris M. De Boer van de opgeheven extreem-rechtse organisatie VNN moeten op 13 juli voor de politierechter in Den Haag verschijnen om zich te verantwoorden voor uitlatingen op de homepage van de VNN. Volgens justitie hebben zij aangezet tot haat, discriminatie en geweld.

12 juli - Op de site van het bekende jongeren televisie programma *Brutale Meiden* wordt een discussie gevoerd over Joden. Vraag: "Wat vinden jullie van Joden? Ik vind dat ze stinken en dat ze grote neuzen hebben! Geef je fucking mening!!! Kut Joden!!!! Fuck the Jews". Na melding van CIDI en het M.I. bij het betreffende programma sluiten de sitemanagers onmiddellijk het betreffende deel van de site af. "Wij zijn erg teleurgesteld dat dit soort uitingen op deze site worden geplaatst en zullen er al het mogelijk aan blijven doen dit in de toekomst te vermijden en tegen te werken" schrijven zij.

31 augustus - De NRC bericht over antisemitische emails van de Palestijnse stichting Al-Aqsa op een email-discussielijst. In een pamflet *De weg naar Palestina en het medicijn* worden Joden "vampiers en parasieten" genoemd, die "van andermans bloed willen leven". Volgens de auteur, een zekere Salaboeddien, hebben Joden een "racistisch" heilig boek opgesteld, nl. de Talmoed. Reacties van anderen op de lijst o.a.: "Ik bedank broeder Salaboeddien voor zijn mooie woorden". Al-Aqsa is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel in Rotterdam als een a-politieke, onafhankelijke Palestijnse hulporganisatie. Volgens de Israelische ex-Minister van Defensie, Mordechai, geeft deze organisatie geld aan Hamas.

20 september - P. Kniest past zijn omstreden website Westland aan na berichtgeving in het *Algemeen Dagblad*, die door het Meldpunt Discriminatie Internet op de site opmerkelijk is gemaakt. Op de site werden blauwwitte

gestreepte jassen te koop aangeboden, zoals die werden gedragen in concentratiekampen, zeep in SS.-verpakking. Op de homepage staat nu dat de aangeboden artikelen in de winkel van Kniest, zoals legeruniformen van kampbewaarders en asbakken met hakenkruisen 'alleen voor verzameldoeleinden zijn bestemd'. Om misverstanden te voorkomen, zegt Kniest tegenover een verslaggever van het *Algemeen Dagblad* "Ik ben geen aanhanger van het Derde Rijk. De spullen zijn echt alleen voor verzamelaars". Westland was de SS.-benaming voor Nederland en België en het was de naam van de vijfde SS-pantserdivisie.

november - Justitie in Arnhem besluit de weduwe van de na de Tweede Oorlog ter dood veroordeelde NSB-leider Rost van Tonningen niet te vervolgen voor het aanbieden van haar verboden boek *Op zoek naar mijn huwelijksring* op internet. De aanbieding werd verwijderd toen de provider ervan hoorde. In 1992 kreeg zij een boete van 5000 gulden opgelegd, omdat het boek voor Joden beledigende passages bevat.

30 november - De politieke partij VVD sluit het discussieforum op zijn forumwebsite af, wegens racistische uitlatingen jegens buitenlanders.

14 december - Een site met zeer antisemitische liedjes van Fyenoordfans wordt verwijderd.

6. Sport

Het Centraal Informatiepunt Voetbalvandalisme registreert alle incidenten die rondom de voetbalstadions plaatsvinden. Het hoofd van de CIV zegt tegenover CIDI dat het helaas zo is geworden, dat "in voetbalstadions zaken worden geaccepteerd, die daar buiten niet worden getolereerd. Jammer genoeg zijn wij dat gaan accepteren". Dit betekent dat tegen het zinden van liederen als ' Hamas, Hamas, Joden aan het gas' niet of nauwelijks wordt opgetreden.

Het CIV registreert wel wanneer een proces-verbaal wordt opgemaakt op grond van art. 137c (het wetsartikel dat discriminatie overtredingen betreft), maar houdt niet bij waarvoor dat precies is.

Volgens het jaarverslag van het C.I.V. werden in 1999 6 aanhoudingen gedaan op grond van 137c, daarvan werd driemaal een proces-verbaal opgemaakt. Op grond van art. 137f (deelnemen aan activiteiten gericht op discriminatie) werden 3 aanhoudingen gedaan, daarvan werden twee processen-verbaal opgemaakt. De woordvoerder van het CIV beaamt dat het aantal niet hoog is, hetgeen aangeeft dat er een duidelijke gewenning optreedt. Wel, zegt hij, worden er pas aanhoudingen gedaan en processen-verbaal opgemaakt indien er aangifte wordt gedaan. Dat gebeurt meestal niet. Ter vergelijking: in het seizoen 1998/1999 werden in totaal 1546 supporters aangehouden: ruim 50% wegens het plegen van geweld.

Hoewel beleidsmakers, justitie en politici het erover eens dat het gesis, de antisemitische spreekkoren absoluut ontoelaatbaar is er tot nu toe geen goed strafbeleid. Wedstrijden worden ook niet vanwege siggeluiden of antisemitische spreekkoren stilgelegd. Dat zou overigens wel kunnen. Daarbij komt dat het maken van siggeluiden moeilijk vervolgbaar is. Het valt niet onder de antidiscriminatie wetgeving, het is geen tekst, maar een geluid, dat via associatie werkt.

25 april - Er ontstaat nationale commotie over de uitlatingen van Feyenoord speler Ulrich van Gobbel. Tijdens de huldiging van zijn club die die dag Nederlands kampioen worden, schreeuwt hij vanaf het balkon van het Rotterdamse stadhuis "Wie niet springt, die is een Jood". CIDI had op vervolging aangedrongen. Het Openbaar Ministerie dat een onderzoek instelde besluit in juni de zaak te seponeren. "In de context waarin de uitlatingen zijn gedaan, is er geen sprake van een strafbaar feit", zegt de persofficier. Het OM oordeelt, dat de uitlatingen van Van Gobbel "ongepast en onverstandig, maar niet discriminerend" waren. Ook weegt het OM mee dat Van Gobbel excuus heeft aangeboden. Feyenoord heeft intern wel maatregelen genomen. Feyenoord-voorzitter Van den Herik zegt het gedrag van Van Gobbel ten zeerste af te keuren.

Naar aanleiding van dit incident laait de discussie weer op over racisme en antisemitisme in de voetbalstadia en het verband dat wordt gelegd tussen Ajax als Jodenclub. Joodse organisaties zijn van mening dat Ajax-supporters moeten stoppen met het voeren van Joodse symbolen.

1 november - Tijdens de voetbalwedstrijd AZ-PSV wordt "Joden, Joden" gescandeerd. Vijf AZ-supporters worden aangehouden en er wordt proces-verbaal opgemaakt. De zaak moet nog voorkomen.

6 november - Bij de voetbalwedstrijd Telstar-Haarlem brengt een Telstar-supporter de Hitlergroet. Er wordt proces-verbaal opgemaakt.

7 november - Antisemitische spreekkoren bij de voetbalwedstrijd Feyenoord en F.C. Twente in Enschede.

21 november - Massale antisemitische spreekkoren bij de voetbalwedstrijd Ajax-F.C. Utrecht in Amsterdam, zoals 'Kankerjoden' en 'Joden aan het gas'.

7. EI AI

Januari - Op 4 oktober 1992 stortte op de wijk de Bijlmermeer in Amsterdam een EI AI vrachtliegtuig neer. Hierbij kwamen 43 mensen om het leven. Het onderzoek naar de inhoud van de vracht houdt de bewoners van de Bijlmer al jaren in de ban. Dit omdat vele bewoners van deze buurt na de ramp gezondheidsklachten kregen. Volgens omwonenden is onderzoek naar de vracht

- men vermoedde dat de lading ook chemische wapens betrof - nooit goed gedaan. Uiteindelijk start het Nederlandse parlement in januari 1999 een parlementair onderzoek. Dit onderzoek roept veel commotie op, omdat er een sfeer lijkt te ontstaan die de relatie Nederland-Israël in een verkeerd daglicht stelt. De vele ingezonden brieven die naar kranten gestuurd worden gaan ervan uit dat - gezien de speciale relatie tussen beide landen - Nederland Israël de hand boven het hoofd houdt en derhalve tegemoet zou komen aan de Israëlische wens de werkelijke lading niet bekend te maken. Dit verzoek zou in één van de eerste telefoongesprekken na de ramp zijn gedaan. De onderzoekscommissie verzuimt echter dagen lang te vertellen, dat de El Al-medewerker, die dit gesprek voerde, de verkeerde ladingspapieren voorlas. Veel briefschrijvers hebben grote kritiek op Israël en El Al. Sommige brieven zijn ook zeer anti-Israël. Er zijn echter nauwelijks werkelijk antisemitische ingezonden brieven.

De Israëlische regering en El Al reageren emotioneel en zegt dat er een toename van antisemitische uitingen in Nederland is. De Minister van Transport, Shaul Jahalom zegt te geloven dat in zijn algemeenheid een antisemitisch telefoontje uiteindelijk kan ontaarden in pogroms.

Ook deze uitspraak roept in Nederland zeer kritische reacties, maar geen antisemitische reacties op. Naar aanleiding van de emoties opent CIDI op zijn homepage een prikbord. Van de ruim 200 reacties zijn er twee daadwerkelijk antisemitisch. CIDI ontvangt één antisemitische pamflet en er is één ingezonden antisemitische brief (zie hieronder).

Het Meldpunt Discriminatie Internet doet onderzoek op de Nederlandse nieuwsgroepen op internet. Van de 55 reacties in de periode 23 januari-15 februari zijn er 2 antisemitisch, 19 neutraal, 20 negatief over Israël en El Al en 14 verdedigen Israël.

Uit telefonische navraag door het CIDI bij een aantal bekende Joodse instellingen blijkt dat zij geen antisemitische reacties hebben ontvangen. Het El Al kantoor in Amsterdam zegt wel veel antisemitische brieven te hebben ontvangen.

In interviews benadrukt de CIDI-directeur dat kritiek op Israël en op El Al niet verward moet worden met antisemitisme.

19 februari - CIDI ontvangt een antisemitisch pamflet: "Tijdens het W.K. liegen in Den Haag (ook wel Bijlmer enquête genoemd) zijn ook vandaag weer nieuwe records gevestigd. (El Al ligt op kop). Het pamflet dat via de fax binnenkomt is van de auteur die regelmatig antisemitisch faxen stuurt.

17 maart - Een ingezonden stukje met als titel Niet Koosjer in het *Nieuwsblad voor Castricum*: "Dat het uitverkoren volk, zijn beste Nederlandse vrienden zo behandelt en zich zo boven de Nederlandse wet plaatst, bewijst dat dit volk wat

te verbergen dat. Dat is "om met hun eigen woorden te spreken, NIET KOOSJER. Als niet Bijlmerbewoner, dus geen slachtoffer, ben ik toch erg boos op EI-AI en het uitverkoren volk.

8. Religie

15 januari - Melding antidiscriminatiebureau Amsterdam. Een inwoner van Nijkerk meldt het blad Evan in zijn brievenbus te hebben gekregen van Jenny Goeree-Manschot. Het is hetzelfde pamflet waarvoor het toen nog echtpaar Goeree in oktober 1991 is veroordeeld. Er valt o.a. te lezen: 'De oorzaak van het Joodse lijden ligt in hun ongehoorzaamheid aan God....als de Joden God hadden gediend dan was er geen Babylonische Ballingschap geweest...Als de Joden het lijden van Jezus hadden aanvaard dan was het lijden van Auschwitz er nooit geweest....Daarmee hebben de Joden hun eigen lijden veroorzaakt. Ze zijn dan ook zelf verantwoordelijk voor Auschwitz.

Er is melding gemaakt bij het Openbaar Ministerie Zwolle. De zaak loopt nog.

begin januari - In het programmabladd van de Evangelische Omroep staat voor elke dag van de week een bijbelstukjes. In de uitgaven van december 1998 betreffen het stukjes uit het Nieuwe Testament die vooral Joden tot onderwerp hebben. De teksten stellen Joden in een kwaad daglicht. Uit Tessalonicenzen: (1) De gelovigen in Tessalonica ondervinden veel tegenwerking van joden daar. (2: 13-20):...Ze [Joden] zijn ook een sta-in-de-weg voor degenen die nog niet in Christus geloven. Zo dwarsbomen ze Gods plan en halen zich Zijn toorn op de hals. Mattheus 23: 1-15: De joodse godsdienstige leiders weten het wel goed te zeggen, maar met hun daden is het droevig gesteld. Mattheus 23-29-39: Als echte ketterjagers zitten ze achter Jezus aan om Hem te doden.

Het OJEC, Overlegorgaan Joden en Christenen in Nederland, vraagt bij de EO om opheldering. De EO biedt in een brief hun excuus aan en zegt toe dat erop toe te zien teksten van deze strekking niet meer in de gids zullen verschijnen.

april - De Stichting Israel en de Bijbel doet opnieuw van zich spreken (zie ook overzicht 1998). De Stichting die tot doel heeft het "Nieuwe Testament gratis voor Joodse mensen ter beschikbaar te stellen" verspreidt gratis bijbels in Nederlandse hotels. In 1998 voerde CIDI hiertegen actie. Hotels waar de bijbels werden aangetroffen gingen toen in op het verzoek van CIDI deze te verwijderen. De Stichting Israel en de Bijbel stuurt nu brieven rond waarin zij de hotels vragen of zij behoefte hebben aan nieuwe bijbels. Er zijn in tegenstelling tot 1998 bij CIDI geen klachten binnengekomen van hotelgasten die zich door de aanwezigheid van deze op zending gerichte bijbels gekwetst voelen.

augustus - Er ontstaat commotie over de visie van de te benoemen bisschop W. Eijk over o.a. Joden. In zijn collegedictaat van de afgelopen jaren schrijft hij: 'Wat de katholieke kerk de Joden zou hebben aangedaan wordt vaak schromelijk

overdreven'. Eijk zegt in een televisie interview dat deze opmerking uit zijn verband is gehaald.....

6 september - Naar aanleiding van de affaire Eijk ontvangt CIDI een onduidelijk religieus antisemitisch pamflet.

9. Georganiseerd extreem-rechts

Inleiding

Extreem-rechts werd in de verkiezingen van 1998 vrijwel volledig weggevaagd. Na de gemeenteraadsverkiezingen blijkt extreem-rechts nog 2 van de 88 zetels te hebben behouden: 1 voor de CD in Rotterdam-Schiedam en 1 voor het Nederlands Blok in Utrecht. Bij de parlementsverkiezingen van mei verliest de enige vertegenwoordiger van extreem-rechts de Centrum Democraten zijn drie zetels. Dit neemt niet weg dat alle extreem-rechtse organisaties genoemd in het overzicht van 1998 nog steeds bestaan en - de een meer dan de ander - actief zijn, uitgezonderd CP'86 dat in november 1998 werd verboden.

Dr. J. van Donselaar gaat in zijn derde monitorrapport dat deze maand verschijnt uitgebreid in op de kaart van extreem-rechts in Nederland. Extreem-rechtse partijen zijn de Centrumdemocraten, de Nieuwe Nationale Partij (NNP) en het Nederlands Blok. De CD nam in 1999 aan de Europese verkiezingen deel met een gecombineerde lijst: de CD/Conservatieve Democraten. De Conservatieve Democraten was een poging van CD-leider Janmaat om onder een nieuwe naam de CD weer nieuw leven in te blazen. De NNP probeert met 'nette' extreem-rechtse slogans het extreem-rechtse kader onder zich te verenigen. De NNP ontstond toen na de scheuring binnen CP'86 extreem-rechts uiteen dreigde te vallen.

Extreem-rechtse organisaties zijn Voorpost en de Nederlandse Landelijke Studentenvereniging, dat in oktober van naam veranderde: het Landelijk Actieplatform voor Nationalistische Studenten (LANS).

Voorpost werd in 1998 toen CP'86 werd verboden een toevluchtsoord voor ex-leden van deze partij. De organisatie leidde jarenlang een slapend bestaan. Vanaf begin jaren negentig is Voorpost min of meer overgenomen door het Vlaams Blok. Opvallende leden zijn de neo-nazi's Marcel R?ter, Tim Mudde, Marc de Boer en Marcel Hoogstra (allen ex-CP'86).

Extreem-rechtse neo-nazi groepen zijn het Actiefront Nationale Socialisten (ANS), de Fundamentalistische Arbeiderspartij (FAP) en de Nederlandse Volks Unie (NVU).

Incidenten

Bijeenkomsten

19 april - Zo'n tachtig Nederlandse, Vlaamse en Duitse aanhangers van extreem-rechts herdenken in Woezik bij Nijmegen de 110e geboortedag (20 april) van Hitler. De zaalverhuurder maakte melding van de bijeenkomst bij de politie toen hij na het horen van racistische uitlatingen begreep dat hij zijn zaal aan neo-nazi's had verhuurd. De politie besluit niet in de bijeenkomst in te grijpen, doch houdt vanaf buiten de bijeenkomst in de gaten. Een Duitse filmploeg maakt opnamen.

4 juli - Zo'n 60 neo-nazi's verzamelen zich in Kerkdriel in hotel De Arend en houden een bijeenkomst. Toen de eigenaar doorkreeg om wat voor een bijeenkomst het ging waarschuwde hij de politie. Hij heeft de groep niet bediend. Een 21-jarige man uit Woudenberg wordt gearresteerd wegens het brengen van de Hitlergroet bij het verlaten van het hotel. Hij krijgt een boete van 650 gulden. Aanwezig waren o.a. Constant Kusters van de Nederlandse Volksunie aanwezig en E. Homan, leider van het Aktiefront Nationale Socialisten (ANS).

30 juli - Een groep van 25 extreem-rechtse jongeren houdt een korte demonstratie in Valkenburg. Voordat de politie kon ingrijpen was het gezelschap weer verdwenen. De jongeren droegen vlaggen met hakenkruisen en deelden pamfletten uit ter herdenking van de sterfdag van Rudolf Hess. De politie vermoedt dat de jongeren horen tot een groep die zich de Germaanse Jeugd Nederland noemt.

31 juli - Rond de 25 jongeren demonstrenen in Valkenburg. De groep draagt vlaggen en vaandels met hakenkruisen en delen pamfletten uit. Ze vragen aandacht voor de sterfdag van Rudolf Hess.

Mein Kampf

Zie ook onder rechtszaken.

5 april - Een lid van de band *Right Direction* verkoopt op de vlooiemarkt in Maastricht *Mein Kampf* en boeken over Hess en Speer. Er wordt aangifte gedaan.

4 augustus - Het Nederlandse internetveilinghuis Verzamel.net haalt *Mein Kampf* van de veilinglijst. Het boek werd voor 400 gulden aangeboden.

september - Onder druk van Justitie ziet het Groningse veilinghuis Postma af van de veiling van een collectie propaganda uit de Tweede Wereldoorlog, waaronder drie exemplaren van *Mein Kampf*. De collectie bevatte verder nazimateriaal, pamfletten uit de illegaliteit en drukwerk van de geallieerden.

Diversen

30 april - Een 33-jarige man uit Dalfsen raakt zijn baan bij vrachtwagenbouwer Scania kwijt vanwege zijn extreem-rechtse sympathieën. Hij krijgt geen cent vergoeding mee, omdat hij volgende kantonrechter het ontslag aan zichzelf heeft te wijten. Hij was al twee keer eerder in een begeleidingsprocedure beland. In maart had hij ten overstaan van enkele collega's de Hitlergroet gebracht. Hij had al eerder blijk gegeven van zijn warme belangstelling voor extreem-rechts. In 1993 liep hij mee in een demonstratie van de (nu verboden) extreem-rechtse partij CP'86.

mei - Het kraakpand Eurodusnie en de linkse radio Koekoero-reedio in Leiden ontvangen dreigtelefoontjes: 'Ken je Constant Kusters' - 'Nee' - 'Ken je Adolf Hitler' - 'Nee'- 'We komen je pandje in de fik steken, rode Jood'. Sieg Heil, Sieg Heil.

14 mei - In de metro in Rotterdam bedreigen een groep van 3 vrouwen en 2 mannen van rond de 20 jaar een Rotterdamse vrouw van Indische afkomst. Alle vijf zijn gearresteerd. Zij waren gekleed in bomberjacks en t-shirts met daarop nazi-leuzen en keltische tekens. Ze zijn in het bezit van meerdere slag- en steekwapens. Een bomberjack wordt in beslag genomen. Er zat een Nederlandse vlag op en de tekst 'stoottroepen', met daaronder een embleem van de Duitse Wehrmacht compleet met adelaar en hakenkruis. Aan de binnenzijde van het jack waren tal van beledigende teksten aangebracht. De 20- en 19-jarige Belgen droegen t-shirts met daarop een Duitse SS-soldaat en de tekst 'SS-legioen Vlaanderen'. Op het lichaam hadden ze tal van tatoeages met soortgelijke afbeeldingen en teksten. Tegen het slachtoffer riepen ze: 'vuile teringneger' en 'ze hadden je moeten vergassen'. Ook hadden ze een pak nazi-propaganda bij zich. Alle vijf waren behangen met nazi-symbolen.

30 oktober - Door geheel Nederland worden zeer regelmatig militaria beurzen georganiseerd. Verzamelaars en handelaars bieden hier antiquarisch oorlogsmateriaal aan. Dat kunnen uniformen uit de Eerste Wereldoorlog zijn, helmen uit de Tweede Wereldoorlog of bajonetten uit de Franse Revolutie. Op deze beurzen wordt ook veel oud Nazi-materiaal aangeboden, zoals plakboeken over Hitler, IJzeren Kruisen, dolken met de spreuk Blut und Boden. Ook wordt er veel nieuw Nazi-materiaal verhandeld, zoals stickers met hakenkruisen, asbakken met hakenkruisen, muziekcassettes met liederen van de Hitlerjugend, antisemitische ansichtkaarten. Een deel van het publiek komt speciaal voor dit laatste naar deze beuren.

Het CIDI, het Meldpunt Discriminatie Internet en het Nederlands Auschwitz Comité bezoeken de militaria beurs in Duiven (bij Arnhem). Op grond van het aangetroffen materiaal wordt de politie gebeld om proces-verbaal te doen opmaken. De politie weigerde evenwel te komen. Pas toen in het weekend de media aandacht aan het incident gaven, was de politie bereid verklaringen op te nemen. Dat was te laat om de handelaren op heterdaad te betrappen. De zaak is derhalve inmiddels gesloten.

Op grond van artikel 137 Wetboek van Strafrecht is het verboden voorwerpen die aanzetten tot haat in voorraad te hebben of ter verkoop aan te bieden.

B. BESTRIJDING

1. Algemeen

Alle landelijke organisaties die de afgelopen jaren actief waren bij de bestrijding van antisemitisme en racisme waren dat ook in 1999, zoals de antidiscriminatiebureau's, de Anne Frank Stichting, het CIDI, het Meldpunt Discriminatie Internet, het Nederlands Auschwitz Comité, het Landelijk Bureau ter Bestrijding van Racisme en het 4- en 5 mei comité. Lokaal zijn er evenwel ook veel initiatieven.

februari - Het comité Verdraagzaam Vreewijk (Vreewijk is een deelgemeente van Rotterdam) verspreidt stickers met daarop de tekst van art. 1 van de Grondwet onder leerlingen van alle basisscholen in Rotterdam. Het project is gefinancierd door de gemeente Rotterdam. Het comité werd opgericht in 1992, nadat in de wijk steeds meer Turken, Marokanen en Surinamers kwamen wonen.

maart - In de provincie Brabant gaat een campagne van start onder het motto: 'Go discriminate yourself, alleen losers discrimineren anderen'. Onder deel van de campagne is het verspreiden van tienduizenden zwart-wit armbandjes. De drager laat hiermee zien dat hij tegen discriminatie is. De actie is onderdeel van al langer lopende campagne Brabant bekent Kleur.

21 maart - De jaarlijkse antiracisme manifestatie van de organisatie Nederland Bekent Kleur vindt plaats.

15 augustus - Voor de zevende maal vindt in de omgeving van Amsterdam het Racism Beat it Festival plaats.

8 december - In Alkmaar ondertekenen 36 horecagelegenheden de gedragscode anti-rassendiscriminatie. De eigenaren zeggen hiermee toe zoveel mogelijk te doen aan het bestrijden en weren van racisme.

2. Rechtszaken

Leeuwarden, 8 maart - Een 26-jarige Leeuwarder wordt bij verstek veroordeeld tot 500 gulden boete door de politierechter wegens het brengen van de Hitlergroet naar een politie-auto op 26 december 1998. Hij verklaarde dat hij dronken was en geen neo-nazi.

Amsterdam, 23 maart - De schrijver van het boek *Danslessen* gaat in hoger beroep tegen een vonnis van de politierechter in Haarlem, die hem in 1998 veroordeelde wegens persoonlijke belediging. Antisemitisme werd niet bewezen.

Eén van de personages in zijn boek noemt de burgemeester van Zandvoort "joodje". Het boek speelt in de jaren zeventig, maar de burgemeester in het boek heeft dezelfde naam als de huidige burgemeester. Op 4 januari 2000 spreekt het gerechtshof in Amsterdam de schrijver in hoger beroep vrij. Het gerechtshof vindt de gewraakte passage wel beledigend voor Joden, maar de woorden worden geuit door een personage dat duidelijk niet de opvatting van de schrijver weerspiegelt. Op 18 januari 2000 stelt het Openbaar Ministerie cassatie in.

Den Haag, 14 mei - Het hof in Den Haag veroordeelt Joop Glimmerveen, leider van de Nederlandse Volksunie tot vijf maanden cel, waarvan twee voorwaardelijk wegens het aanzetten tot haat en discriminatie tegen minderheden. De tot haat en discriminatie aanzettende uitspraken werden gedaan tijdens extreemrechtse bijeenkomsten in Rotterdam en Schiedam in 1996. Glimmerveen gaat in cassatie. Het is de vijfde keer dat Glimmerveen wegens antisemitisme of het aanzetten van haat tegen minderheden werd veroordeeld. Hij zei na afloop van de rechtzitting: "Hitler zei dat hij Joden wilde vergassen. Ik vind alleen dat ze het land uit moeten".

Het hof veroordeelde ook drie andere rechts-extremisten. De voorzitter van de inmiddels verboden partij CP'86, S. Mordaunt, werd veroordeeld tot zes weken cel; twee andere rechts-extremisten, de 35-jarige Gorissen en de 28-jarige Constant Kusters kregen een voorwaardelijke celstraf opgelegd. Zij droegen tijdens een verboden betoging in 1996 een spandoek met een hakenkruis.

Den Haag, 27 mei - De Hoge Raad beslist dat leider van de Centrum Democraten, Janmaat, twee jaar de gevangenis in moet als hij opnieuw racistische of beledigende uitspraken doet. Hij werd tevens veroordeeld tot 7500 gulden boete wegens eerdere racistische uitlatingen. Als hij dat bedrag weigert te betalen moet hij zeventig dagen de cel in. De racistische uitlatingen werden gedaan tijdens een gezamenlijke demonstratie van CP'86 en de CD in Zwolle. De demonstratie was gericht tegen de multiculturele samenleving.

Rotterdam 18 juni - Het Openbaar Ministerie seponeert de zaak tegen Ulrich van Gobbel. Zie verder onder [Sport](#).

Den Haag, 13 juli - De rechtbank veroordeelt M. Beaux en M. De Boer, beide bestuursleden van de rechts-extremistische partij Volksnationalisten Nederland, tot een maand celstraf wegens het aanzetten tot racisme en haat tegen buitenlanders op internet.

Dordrecht, 9 november - De Dordtse rechtbank spreekt geen straf uit tegen een boekhandelaar, die in juli op de Dordtse boekenmarkt twee versies van *Mein Kampf* te koop aanbood - één Engelse versie uit 1938 en een Nederlandse uit 1940. De boeken zijn verbeurd verklaard. De rechtbank is van mening dat de verkoper geen kwade bedoelingen had.

C. BEOORDELING

Het aantal incidenten is - uitgezonderd internet - in 1999 licht gestegen. Het aantal antisemitische uitingen op internet is bijna verdrievoudigd: over de verslagperiode maart 1998/maart 1999 meldde het Meldpunt Discriminatie Internet 31 antisemitische uitingen; over de verslagperiode januari-december 1999 zijn dat er 91 (er is dus wel sprake van enige overlapping).

Opvallend is de toename van het aantal incidenten met betrekking tot het brengen van de Hitlergroet. Revisionistische uitingen vonden in 1999 alleen via internet plaats. De trend om dit medium voor antisemitische uitingen te gebruiken zet duidelijk door. Op dit terrein is sprake van een verslechterend antisemitisch klimaat. Het is dan ook van het grootste belang wegen te zoeken om racisme en antisemitisme op internet effectief te bestrijden.